

بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۳ شهرداری های سراسر کشور

معاونت توسعه مدیریت و منابع

دفتر برنامه ریزی و بودجه

آذرماه ۱۴۰۲

بسمه تعالی

مقدمه

بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۳ به‌عنوان نقشه راه سال آینده شهرداری‌های کشور با نظر به رویکردهای کلان برنامه‌ای و بودجه در کشور و سایر قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت شهرداری‌ها و اسناد بالادستی ناظر بر مسئولیت‌ها و وظایف آن‌ها تنظیم شده است. بر این اساس شهرداری‌های سراسر کشور موظف‌اند بودجه سال ۱۴۰۳ خود را با تأکید بر مندرجات این بخشنامه و در چارچوب دستورالعمل بودجه جدید ابلاغی توسط وزارت کشور و برشی از برنامه‌های بلندمدت و میان‌مدت خود بر اساس شش مأموریت اصلی شهرداری‌ها مطابق با دستورالعمل بودجه ابلاغی وزارت کشور تهیه و تنظیم نمایند.

فصل اول - راهبردها و سیاست‌ها

۱-۱ - سیاست‌های کلان

- ۱) عدالت محوری در توزیع امکانات و ارائه خدمات در راستای ارتقاء سرانه‌های شهری
- ۲) توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل درون‌شهری و تقویت حمل‌ونقل عمومی
- ۳) ارتقای شاخص‌های خدمات شهری، فضای سبز، مدیریت پسماند و کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی
- ۴) توسعه زیرساخت‌های الکترونیک در ارائه خدمات شهری با رویکرد ایجاد و توسعه شهر هوشمند و استفاده از ظرفیت استارت‌آپ‌ها
- ۵) ارتقای کیفی منابع انسانی در جهت افزایش بهره‌وری و کارایی
- ۶) بازآفرینی شهری با توجه به سند ملی معماری و شهرسازی ایرانی - اسلامی و محرومیت‌زدایی از بافت‌های ناکارآمد یا محلات کم‌برخوردار
- ۷) ارتقاء تاب‌آوری، کاهش آسیب‌پذیری و حفاظت از مراکز و زیرساخت‌های مهم شهری در برابر حوادث با رعایت اصول و ضوابط پدافند غیرعامل شهری
- ۸) افزایش خوداتکایی و ایجاد درآمدهای پایدار از طریق استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و یا عمومی در راستای توسعه اقتصاد شهری
- ۹) ارتقاء شاخص‌های فرهنگی، اجتماعی و ورزشی

۲-۱ - راهبردهای اجرایی

- ۱) هم‌افزایی و تقویت همکاری‌های بین‌دستگاهی و اجرای طرح‌های مشترک با دیگر نهادهای خدمات‌رسان شهر
- ۲) توانمندسازی کارکنان از طریق آموزش‌های عمومی و تخصصی

- ۳ بهره‌گیری از ابزارهای نوین تأمین مالی از جمله انتشار اوراق مشارکت، فاینانس
- ۴ جلب مشارکت شهروندان و تشکل‌های مردم‌نهاد در اداره امور شهر
- ۵ خرید و استفاده از کالاها و خدمات داخلی با رویکرد حمایت از کار و سرمایه ایرانی
- ۶ ایمن‌سازی شهر در مقابل سیل، آتش‌سوزی و سایر حوادث غیرمترقبه و انسان‌ساخت
- ۷ اجرای طرح‌های توسعه فضای سبز شهری و مدیریت پسماند
- ۸ ایجاد سازوکار لازم برای مقابله و پاسخ به حوادث و تهدیدات نوین شهری
- ۹ احیاء و مرمت بافت‌های ارزشمند فرهنگی، تاریخی، بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری، و توانمندسازی حاشیه شهرها و سکونت‌گاه‌های غیررسمی با مشارکت سایر دستگاه‌های اجرایی
- ۱۰ مناسب‌سازی محیط شهری برای معلولان و کم‌توانان جسمی و حرکتی، سالمندان، بانوان و کودکان و دستیابی به شهرهای دوستدار معلول، کودک، سالمند و ...
- ۱۱ شفافیت عملکرد و پاسخگویی
- ۱۲ اولویت‌بندی طرح‌ها و پروژه‌ها با تأکید بر تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام
- ۱۳ توسعه ورزش همگانی
- ۱۴ اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی
- ۱۵ توجه به فرهنگ ایرانی و اسلامی در مدیریت شهری
- ۱۶ مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف
- ۱۷ استفاده از فناوری‌های نوین و هوشمندسازی در مدیریت شهری
- ۱۸ معماری سازمانی و منابع انسانی در شهرداری
- ۱۹ پژوهش محوری در طرح‌ها و برنامه‌های مدیریت شهری
- ۲۰ استفاده از ظرفیت استارت‌آپ‌ها (نوآفرین‌ها)، شرکت‌های دانش‌بنیان و صاحب فن‌آوری
- ۲۱ مناسب‌سازی خیابان‌ها و معابر عمومی پُرتردد برای توسعه وسایل حمل‌ونقل پاک

فصل دوم – تکالیف بودجه‌ای

- ۱ پیش‌بینی اعتبارات لازم برای اجرای کلیه تکالیفی که در قوانین برنامه‌های توسعه و سایر احکام و قوانین مربوطه بر عهده شهرداری‌ها قرار داده‌اند از جمله قانون بودجه سنواتی، قانون هوای پاک، قانون جامع ایثارگران، قانون حمایت از مرمت و احیاء بافت‌های تاریخی و فرهنگی، قانون جامع حمایت از حقوق معلولان، قانون جهش تولید مسکن، قانون پدافند غیر عامل، قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت و سایر قوانین مرتبط (پیوست شماره ۳)

- ۲) شهرداری‌ها مکلفند بر اساس برنامه‌های بلند مدت خود نسبت به تدوین برنامه‌های میان مدت از جمله برنامه عملیات نوسازی، عمران و اصلاحات شهر و سایر برنامه‌های میان مدت اقدام کنند و در صورت داشتن این گونه برنامه‌ها به نحوی عمل نمایند که در تهیه بودجه سال ۱۴۰۳ برنامه‌ها، طرح‌ها و فعالیت‌های مربوط به برش یک‌ساله برنامه‌های مزبور را مبنای تهیه بودجه سالانه خود قرار دهند به گونه‌ای که زمینه دستیابی به اهداف تعیین شده در پایان برنامه را فراهم نمایند.
- ۳) پیش‌بینی اعتبار لازم برای ارتقاء سطح ایمنی شهری و بیمه ساختمان‌های اداری، خدماتی، تجهیزات و تأسیسات شهرداری
- ۴) پیش‌بینی اعتبار لازم جهت بیمه جامع مسئولیت مدنی
- ۵) پیش‌بینی اعتبارات لازم به منظور پرداخت تعهدات قطعی شده سنواتی (در صورت وجود) و کسر منابع لازم برای پرداخت اعتبارات این بند از سرجمع منابع در بودجه سالانه
- ۶) پیش‌بینی اعتبارات لازم به منظور پرداخت تعهدات انتقالی سنواتی در بودجه سالانه با درج ردیف‌های مربوطه در طبقه تملک دارایی‌های مالی
- ۷) پیش‌بینی حداکثر ۵٪ (پنج درصد) بودجه جهت هزینه‌کرد در ردیف حوادث غیرمترقبه و انسان‌ساخت
- ۸) پیش‌بینی اعتبار برای الکترونیکی کردن فرآیندهای حوزه شهرسازی از جمله استفاده از سیستم GIS در طرح‌های توسعه شهری، صدور پروانه و پایان کار به استناد تبصره ۳ ذیل ماده ۵۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی مصوب ۱۳۹۴
- ۹) پیش‌بینی اعتبار لازم برای انجام پروژه‌های مصوب ستاد بازآفرینی استان و شهرستان و تبصره ۲ ماده ۵ آیین‌نامه اجرایی برنامه ملی بازآفرینی شهری پایدار
- ۱۰) پیش‌بینی اعتبار لازم به منظور توسعه و بروزرسانی نرم‌افزارهای مکانیزه و خدمت‌رسان الکترونیک در کلیه واحدهای ستادی و اجرایی شهرداری
- ۱۱) پیش‌بینی اعتبار برای اجرای برنامه‌های مطالعاتی، آموزشی و پژوهشی شهرداری به میزان حداقل ۱٪ اعتبارات هزینه‌ای (جاری)
- ۱۲) پیش‌بینی اعتبار لازم برای اجرای برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی با اولویت آسیب‌های اجتماعی روز
- ۱۳) پیش‌بینی اعتبار لازم به منظور حفظ و حراست از سامانه‌های الکترونیکی شهرداری در برابر تهدیدات سایبری
- ۱۴) رعایت نصاب ماده ۶۸ قانون شهرداری در خصوص نسبت بودجه عمرانی به کل بودجه شهرداری (حداقل ۴۰٪ عمرانی شامل تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تملک دارایی‌های مالی و پرداخت تعهدات قطعی شده سنواتی عمرانی)

فصل سوم - ضوابط مالی تهیه و تنظیم بودجه

الف) ضوابط حقوق و دستمزد

- ۱) پیش‌بینی اعتبار برای حقوق و مزایای کارکنان رسمی، پیمانی، قراردادی و مضمولین قانون کار در سال ۱۴۰۳ به میزان ۲۰ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۲ در نظر گرفته شود. در هر صورت مصوبه هیئت محترم وزیران در خصوص کارمندان رسمی، پیمانی، قراردادی و مصوبه شورای عالی کار در خصوص مضمولین قانون کار ملاک عمل خواهد بود. بدیهی است در صورت هرگونه تغییر در میزان افزایش حقوق و مزایای کارکنان شهرداری‌ها، اعتبار لازم بایستی در اصلاحیه بودجه لحاظ گردد.
  - ۲) پیش‌بینی اعتبار مزایای غیرمستمر کارکنان شهرداری با رعایت محدودیت‌های بودجه‌ای و وصول درآمدها
  - ۳) پیش‌بینی اعتبار عیدی و پاداش پایان سال کارکنان و پاداش پایان خدمت بازنشستگان بر اساس مصوبه هیئت محترم وزیران، قانون کار جمهوری اسلامی ایران و سایر مقررات مرتبط
  - ۴) پیش‌بینی اعتبار مزایای جانبی در سال ۱۴۰۳ برای شهرداران و کارکنان شهرداری و سازمان‌های تابعه مطابق با ضوابط اجرایی قانون بودجه سنواتی در خصوص نحوه اعطای مزایای جانبی به کارکنان دستگاه‌های اجرایی در سه بخش مزایای معیشتی، رفاهی و جوانی جمعیت با رعایت سایر ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور در خصوص سقف پرداخت‌ها،
- تبصره ۱:** پرداخت اعتبارات فوق بایستی الزاماً پس از پرداخت حقوق و مزایای مستمر و به شرط تکافوی منابع و رعایت سقف بودجه بگونه‌ای صورت پذیرد که باعث ایجاد دیون به عهده شهرداری نگردد.
- تبصره ۲:** در مواردی که قوانین خاص ابلاغی در حوزه شهرداری برای بهره‌مندی کارکنان از انواع مزایای جانبی وجود داشته باشد، پرداخت‌ها در آن بخش تابع آن ضوابط و مقررات خاص خواهد بود.
- ۵) پیش‌بینی اعتبار به منظور پرداخت حق الجلسات کمیته‌ها کمیسیون‌ها و کارگروه‌های قانونی شهرداری مستند به بخشنامه شماره ۱۲۸۲۲۵ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۷ وزارت کشور و اصلاحیه‌های بعدی آن
  - ۶) پیش‌بینی اعتبار لازم جهت مزایای شاغلین حوزه آتش‌نشانی موضوع ماده ۸۴ قانون برنامه ششم توسعه و همچنین سایر مشاغل سخت و زیان‌آور
  - ۷) شهرداری‌هایی که در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ تأسیس شده یا می‌شوند اعتبارات مذکور را متناسب با شهر هم‌تراز توسط استانداری (دفتر امور شهری و شوراهای) از لحاظ جمعیت و منابع درآمدی پیش‌بینی نمایند.
  - ۸) رعایت سقف خالص پرداختی کارکنان و شهرداران از محل حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر و سایر پرداختی‌ها از هر محل و تحت هر عنوان تا سقف مقرر در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور الزامی است.

ب) ضوابط درآمدي و هزینه‌کرد اعتبارات

- ۱) رعایت ضوابط تنظیم بودجه شهرداری با رعایت محل مصرف و نوع آن (عمومی / اختصاصی و هزینه‌ای / تملک) در تهیه لوایح بودجه (پیوست شماره ۱)
- ۲) پیش‌بینی افزایش/کاهش درآمدها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ شهرداری، متناسب با میانگین رشد درآمدها در پنج سال گذشته و عملکرد واقعی بودجه به شرح گزارش‌های تفریح و سایر عوامل مؤثر از جمله قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها با ذکر دلایل توجیهی به پیوست لایحه پیشنهادی بودجه
- ۳) ثبت اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای دولت در قالب پروژه‌های مشخص در منابع و مصارف در همان سال مالی
- ۴) مصرف منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای صرفاً در حوزه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی
- ۵) مصرف منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های مالی (وام، اوراق مشارکت و ...) صرفاً در حوزه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
- ۶) پرداخت نیم درصد از درآمدهای وصولی به حساب انجمن کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه به استثنای وام و تسهیلات، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که دولت در اختیار شهرداری‌ها قرار می‌دهد (اعتبارات تخصیصی بودجه عمومی مشور)، اوراق مشارکت، تسهیلات تامین مالی خارجی (فاینانس)، تهاتر و مازاد درآمد بر هزینه سال قبل که نیم درصد آن سال قبل محاسبه و پرداخت شده است.
- ۷) پیش‌بینی اعتبارات کمک‌های بلاعوض (در فصل پنجم طبقه‌بندی اقتصادی)، حداکثر معادل دو درصد (۲٪) اعتبارات هزینه‌ای (جاری)

ج) ضوابط تأمین بودجه شورای اسلامی شهر

حداکثر اعتبار پیش‌بینی شده برای تأمین بودجه شوراهای اسلامی شهر به تفکیک جمعیت شهری (بر مبنای سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵) به شرح جدول ذیل خواهد بود:

جمعیت (نفر)	حداکثر مبلغ قابل پیش‌بینی (میلیون ریال)
زیر ۱۰ هزار	۲۷۰۰
۱۰ تا ۲۰ هزار	۴۲۰۰
۲۰ تا ۵۰ هزار	۶۰۰۰
۵۰ تا ۱۰۰ هزار	۸۵۰۰
۱۰۰ تا ۲۰۰ هزار	۱۱۰۰۰
۲۰۰ تا ۵۰۰ هزار	۲۲۰۰۰
۵۰۰ هزار تا ۱ میلیون	۴۰۰۰۰
۱ تا ۲ میلیون	۹۰۰۰۰
۲ تا ۳ میلیون	۱۲۰۰۰۰
۳ تا ۵ میلیون	۱۵۰۰۰۰
بیش از ۵ میلیون	۲۸۰۰۰۰

- ۱) اعتبار مذکور می‌بایست در دوره‌های سه‌ماهه به میزان ۲۵٪ و یا ماهانه به نسبت (۱/۱۲) پرداخت گردد و پرداخت هرگونه وجوه مازاد بر نصاب جدول فوق ممنوع است. اعتبار فوق برای پرداخت حق الجلسات در چارچوب "آیین‌نامه نحوه پرداخت حق جلسه و مزایا به اعضای شوراهای اسلامی شهر با اصلاحات بعدی" به‌اضافه سایر هزینه‌های جاری شورا بایستی هزینه گردد.
- ۲) هرگونه پرداختی مازاد بر نصاب جدول فوق به شورا تحت هر عنوان (کمک جاری از قبیل برگزاری مراسمات، اقلام مصرفی، سبد کالا، رفاهیات، پاداش، کمک به اشخاص و ...) ممنوع است.
- ۳) هزینه‌های غیرمصرفی شورا از جمله خرید و اجاره اموال، ساختمان، وسیله نقلیه و ... در ردیف‌های بودجه شهرداری پیش‌بینی و با رعایت مقررات مربوط توسط شهرداری خریداری و به‌عنوان اموال شهرداری تحویل شورا خواهد شد. تعمیر و نگهداری اموال شهرداری در اختیار شورا از محل بودجه شهرداری تأمین خواهد شد.
- ۴) تأمین سایر هزینه‌های مصرفی شورا از بودجه شهرداری ممنوع است.
- ۵) شوراهای اسلامی شهر می‌توانند حداکثر تا سقف دو درصد بودجه سالانه خود را جهت تأمین هزینه‌های شوراهای فرادست منظور نمایند.
- ۶) اعتبار موردنیاز برای حسابرسی شهرداری و سازمان‌های وابسته (موضوع بند ۳۰ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور) که توسط شورای اسلامی شهر صورت می‌گیرد علاوه بر جدول فوق،

بایستی پیش بینی و به شورا پرداخت گردد و شوراها نیز موظفاند به استناد ماده ۱۲ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها نسبت به بررسی و تأیید گزارش حسابرس رسمی منتخب تا پایان اسفندماه اقدام نمایند.

د) سایر ضوابط مهم در تنظیم لایحه بودجه

- ۱) پیش بینی درآمدها و هزینه ها بایستی متناسب با تفریح بودجه سال قبل ، در نظر گرفتن قوانین و مقررات روز ، میزان تحقق و سایر شرایط محیطی و اقتصادی کشور باشد.
  - ۲) شهرداری ها مکلفاند لیست پروژه های سرمایه گذاری برای سال آتی شهرداری را به همراه مشخصات برآورد مالی پروژه شامل میزان ریالی آورده سرمایه گذار و شهرداری و سایر مشخصات فنی، به پیوست لایحه بودجه به شورای اسلامی شهر ارائه نمایند. همچنین در زمان تهیه تفریح بودجه، عملکرد محقق شده پروژه های سرمایه گذاری شده در سال مربوطه را به پیوست تفریح بودجه شهرداری ارائه نمایند.
  - ۳) در صورتی که بودجه سالانه شهرداری مشتمل بر تبصره هایی مبنی بر اجازه شهرداری برای انجام فعالیت های مشخص است، ضرورت دارد پیش بینی منابع مرتبط با فعالیت های مندرج در تبصره های بودجه یاد شده به صورت روشن و صریح ارائه گردد. بدیهی است ارائه این تبصره های بودجه بدون پیش بینی منابع و لحاظ نمودن ردیف های اعتباری مشخص، ممنوع خواهد بود.
  - ۴) بودجه سازمان های وابسته ای که به استناد ماده ۵۴ قانون شهرداری تأسیس شده اند می بایست درون بودجه عمومی شهرداری مربوطه لحاظ شده و بودجه ای مستقل از شهرداری نخواهند داشت.
  - ۵) مؤسسات، شرکت های تابعه و سازمان های وابسته ای که به استناد ماده ۸۴ قانون شهرداری تأسیس شده اند موظفاند بودجه پیشنهادی هر ساله خود را حداکثر تا اول دی ماه سال ۱۴۰۲ به شهرداری ارائه نمایند و شهرداری نیز موظف است بودجه مؤسسات، شرکت های تابعه و سازمان های وابسته فوق را به صورت تلفیق با بودجه شهرداری در هنگام تحویل لایحه بودجه به شورای اسلامی شهر ارائه نماید.
- تبصره:** شورا های اسلامی شهر موظفاند در خصوص تعیین تکلیف (انحلال، ادغام و...) سازمان های موضوع این بند که بر مبنای انتفاع برای شهرداری تشکیل شده اند لیکن گزارش های حسابرسی سنوات قبل نشان از زیان و عدم تعادل در منابع درآمدی و هزینه ای آن ها دارد، اقدام نمایند.
- ۶) شهرداری ها موظفاند در پیوست لایحه بودجه سالانه خود، نسبت به تعیین شرایط مرتبط با جوه استقراضی (وام یا سایر واگذاری های مالی) از جمله میزان و موارد مصرف را با رعایت مفاد ماده ۱۳ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها (سقف یک سوم تفریح بودجه سال قبل به منظور بازپرداخت سالانه) جهت تصویب به

- شورای اسلامی شهر ارسال نماید. بدیهی است سایر شرایط مرتبط از جمله نحوه استرداد، نرخ سود تعیین شده، مدت وام و ... باید پیش از استقراض در چارچوب لوایح جداگانه به تصویب شورای اسلامی شهر برسد.
- (۷) لزوم رعایت مفاد ماده ۷-۱ دستورالعمل بودجه در خصوص منابع اقتصادی (غیر نقد) در تدوین لایحه بودجه **تبصره:** هرگونه ترتیبات خارج از بند فوق در تنظیم لایحه بودجه (سایر موارد غیر نقد) ممنوع خواهد بود.
- (۸) شهرداری‌ها می‌توانند برخی از مجوزهای لازم در اجرای بودجه را هم‌زمان با تدوین لایحه پیشنهادی بودجه به‌عنوان احکام بودجه سال ۱۴۰۳ به شورای اسلامی شهر ارسال و مجوزات لازم را اخذ نمایند. (پیوست شماره ۲)
- (۹) شهرداری‌ها موظف‌اند در هنگام تدوین لایحه بودجه، کلیه مطالبات خود از دستگاه‌های دولتی و یا سایر نهادهای اجرایی ناشی از عوارض، جرائم و ... را با رعایت آیین‌نامه اجرایی مرتبط در قانون بودجه سنواتی کل کشور در تسویه مطالبات و بدهی‌های دستگاه‌های اجرایی با شهرداری در ردیف‌های مرتبط پیش‌بینی و به ازای آن منابع، پروژه‌ها و هزینه‌های خاص پیش‌بینی نمایند به‌نحوی که در صورت عدم وصول منابع مدنظر، شهرداری با مشکلات اجرایی در طول سال مالی مواجه نشود.
- (۱۰) شهرداری‌ها موظف‌اند در هنگام تدوین لایحه بودجه، کلیه بدهی‌های خود به اشخاص حقیقی و حقوقی را بر اساس نوع بدهی و مطابق با جدول ذیل تهیه و به شورای اسلامی ارائه و جهت مدیریت و بازپرداخت آن‌ها با لحاظ ضوابط مندرج در دستورالعمل بودجه اقدام نمایند.
- (۱۱) هرگونه تغییر در لایحه ارسالی بودجه توسط شوراهای اسلامی مجاز نبوده و در صورت نیاز به اصلاح و تغییر در اعتبار ردیف‌ها و فهرست پروژه‌ها، مراتب بایستی توسط آن‌ها به شهرداری اعلام و پس از اصلاح موارد اعلامی برای طی مراحل بعدی مجدداً به شورا ارسال گردد.
- (۱۲) تهیه و تنظیم خلاصه بدهی‌های سنواتی شهرداری در پیوست لایحه بودجه به شرح ذیل :

فهرست خلاصه بدهی‌های سنواتی شهرداری در تنظیم لایحه بودجه

ردیف	موضوع بدهی	میزان بدهکاری	میزان پیش‌بینی پرداخت در سال ۱۴۰۳
۱	پیمانکاران		
۲	حقوق و دستمزد کارکنان		
۳	مالیات		
۴	بیمه		
۵	تسهیلات بانکی		
۶	اوراق مشارکت		
۷	سایر		

فصل چهارم - ضوابط اجرایی بودجه

۱) اعتبارات متمرکز ارزش افزوده (واریزی‌های وزارت کشور و سازمان امور مالیاتی) مشروط به رعایت ضوابط هزینه‌کرد آیین‌نامه‌های خاص خود می‌تواند با اختیار شهرداری در موارد هزینه‌ای (جاری) و تملک (عمرانی) مصرف شود.

۲) رعایت مفاد شیوه‌نامه اجرایی خزانه‌داری به شماره ۱۹۹۰۰۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۹ در واریز کلیه درآمدهای معاونت‌ها، مناطق و واحدهای ستادی، سازمان‌های وابسته (ماده ۵۴ و ۸۴ قانون شهرداری) و مؤسسات و شرکت‌های تابعه به حساب‌های متمرکز خزانه و همچنین افتتاح و ایجاد حساب‌های مربوطه مطابق با شیوه‌نامه مذکور

۳) به‌منظور مدیریت هرچه بهتر در منابع و مصارف و جلوگیری از ایجاد دین و بدهی در شهرداری، لازم است فرآیند تخصیص اعتبار مطابق با شیوه‌نامه مربوطه به شماره ۱۶۹۱۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۱ سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور برای هرگونه تخصیص اعتبار در شهرداری مدنظر قرار گیرد به‌نحوی که هرگونه ایجاد تعهد و هزینه در شهرداری مستلزم مصوبه کمیته تخصیص اعتبار خواهد بود.

الف - واحد بودجه و اعتبارات شهرداری (واحد درآمد با توجه به ساختار سازمانی) موظف است در

ابتدای سال تا سقف عملکرد قطعی سال قبل را به‌عنوان سقف مجاز ایجاد تعهد برای سال جاری به کمیته تخصیص اعلام نماید تا در اولین جلسه کمیته، بجهت تصمیم‌گیری و تسریع در امور اجرایی، نسبت به تخصیص ۱۰۰ درصدی برخی ردیف‌های جاری و عمرانی اولویت دار در سال اقدام شود.

همچنین در خصوص تخصیص سایر ردیف‌ها در طی سال بایستی بر اساس گزارش واحدهای درآمد و خزانه‌داری، اطلاع از میزان تحقق و وصول درآمدها و سایر منابع و نیز پیشرفت فیزیکی و ریالی پروژه‌ها تصمیم‌گیری و نسبت به تخصیص ردیف‌های مربوطه اقدام شود.

ضمناً در صورت پیش‌بینی تحقق بیش از سقف پیش‌بینی شده ابتدای سال (عملکرد قطعی سال قبل)، موارد عیناً جهت تصمیم‌گیری در خصوص مصرف منابع مازاد مجدداً به کمیته تخصیص اعتبار جهت تخصیص سایر ردیف‌های عمرانی و هزینه‌ای، اعلام خواهد شد.

تصمیمات کمیته تخصیص برای اجرا به واحد خزانه داری ابلاغ می‌گردد.

ب - واحد مالی و خزانه‌داری موظف است بر اساس مصوبات کمیته تخصیص اعتبار و توجه به

میزان وصولی منابع، برنامه پرداخت ماهانه و یا سه ماهه شهرداری و سایر واحدهای اجرایی را بر اساس الزامات و سایر اولویت‌های ابلاغی تهیه به واحدهای اجرایی و ذیحسابان آن‌ها اعلام نماید تا از ایجاد دیون و تعهدات مازاد بر سقف پرداخت ماهانه و یا سه ماهه در آن‌ها جلوگیری گردد.

پیشنهاد می‌گردد بمنظور جلوگیری از رسوب منابع در حساب‌های پرداخت واحدهای اجرایی، اسناد درخواست وجه توسط ذیحساب و یا قائم مقامان ایشان صرفاً پس از انجام کار و ارائه مستندات با صدور حواله پرداخت (ترجیحاً الکترونیک) به عهده خزانه‌داری صورت پذیرد.

۴) لزوم تنظیم و تبادل موافقت‌نامه‌های بودجه‌ای بین معاونت برنامه‌ریزی و واحدهای اجرایی در شهرداری‌های مراکز استان و درجه ۱۰ و بالاتر در خصوص اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای پس از ابلاغ بودجه (تا پایان اردیبهشت‌ماه)

۵) میزان تنخواه‌گردان شهرداری به‌منظور پرداخت به کارپردازان و عاملین مالی و سایر موارد مرتبط با این امور صرفاً مطابق با مفاد مندرج در دستورالعمل "نحوه واگذاری، میزان و واریز تنخواه‌گردان" ابلاغی وزیر محترم کشور به شماره ۱۷۳۵۰۱ مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۸ و از محل اعتبارات مصوب تخصیص یافته خواهد بود و هرگونه پرداخت غیر از مفاد دستورالعمل مذکور غیرقانونی است. پرداخت مجدد تنخواه به کارپردازان و عاملین مالی تا سقف مجاز مندرج در دستورالعمل مورد اشاره، منوط به تسویه آن مطابق با دستورالعمل ابلاغی خواهد بود. شایان‌ذکر است کلیه حساب‌های تنخواه می‌بایست توسط واحد خزانه‌داری و با امضای مجاز کارپرداز افتتاح گردد.

۶) الزام به انجام تکالیف قانونی که به‌نوعی دارای بار مالی برای شهرداری می‌باشند و عدم انجام هر یک از آن‌ها در موعد مقرر، جرائم و هزینه‌های اضافی به شهرداری تحمیل خواهد نمود. از جمله ارائه اظهارنامه ارزش افزوده، آراء صادره دیوان عدالت اداری، ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، سامانه مطالبات و بدهی دولت (ساماد)، ستاد، سادا، سمیع، سامانه مودیان، پاکنا، حقوق و مزایا، ملی ساختار و ...

۷) رعایت سایر ضوابط اجرایی مندرج در دستورالعمل بودجه شهرداری‌ها در رعایت نوع مصرف منابع (عمومی - اختصاصی و جاری - عمرانی) و سایر ضوابط گفته‌شده در خصوص مصرف دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و تسویه دیون قطعی شده سنواتی

۸) اعتبار حوادث غیرمترقبه و انسان‌ساخت می‌بایست صرفاً در شرایط بروز حوادث نام‌برده هزینه گردد و هرگونه هزینه کرد مازاد بر آن برای حوادث غیرمترقبه بدون اخذ مجوز از شورای اسلامی شهر ممنوع است. ضمناً پس از هزینه‌کرد اعتبارات فوق بایستی موضوع هزینه و محل هزینه در گزارش عملکرد (تفریح) بودجه شهرداری گزارش شود.

۹) منابع حاصل از مازاد درآمد بر هزینه سال قبل در صورتیکه حاصل از ردیف‌های درآمدی اختصاصی نباشد می‌تواند پس از کسر دیون هزینه‌ای (جاری) به مصرف تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی (عمرانی)

- شهرداری برسد. همچنین در خصوص منابع مازاد حاصل از ردیف‌های اختصاصی بایستی منابع مذکور صرفاً در حوزه مربوطه مصرف شود.
- ۱۰) در صورت وصول منابعی (اسناد دریافتی و احکام اجرایی) که به موجب قوانین در سال جاری ردیف اعتباری آن‌ها در کدینگ بودجه حذف شده است، بایستی در ردیف سایر، ذیل همان طبقه درآمدی ثبت و لحاظ گردد.
- ۱۱) هزینه کرد اعتبارات آموزشی، مطالعاتی و پژوهشی مطابق با شیوه‌نامه ابلاغی سازمان
- ۱۲) ممنوعیت واگذاری اموال شهرداری به اشخاص حقیقی و حقوقی خارج از چارچوب قوانین و مقررات
- ۱۳) ممنوعیت پرداخت هرگونه اعتبارات به دستگاه‌های اجرایی خارج از چارچوب قوانین و مقررات
- ۱۴) ممنوعیت پرداخت هرگونه وام صرفاً از محل اعتبارات جاری و عمرانی مندرج در بودجه شهرداری به شهردار، کارکنان شهرداری، سازمان‌های وابسته و اعضای شورای اسلامی شهر
- ۱۵) با توجه به الزام تکافوی منابع برای پرداخت انواع مزایای جانبی، اضافه‌کار و پاداش‌های موردی در شهرداری، ثبت معوقات فوق‌الذکر در سیستم‌های مالی فاقد وجاهت قانونی و اجراییست.
- ۱۶) حداقل رقم ریالی پایه برای ثبت اموال در دفاتر شهرداری ۲٪ نصاب معاملات جزء دولتی است
- ۱۷) بکارگیری نیروی انسانی رسمی، پیمانی و قراردادی در شهرداری و سازمان‌های تابعه، صرفاً بر اساس مجوزهای صادره و با رعایت سایر قوانین و مقررات مربوطه، مجاز خواهد بود.
- ۱۸) ممنوعیت به‌کارگیری افراد بازنشسته یا بازخرید به‌استثناء موارد مجاز مندرج در قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان مصوب ۱۳۹۵/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی و استفساریه‌ها و اصلاحات بعدی.
- اعاده بکار یا به‌کارگیری مصادیق مستثنیات قانون فوق و تبصره ماده ۸۴ قانون استخدام کشوری در چارچوب ضوابط ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور امکان‌پذیر خواهد بود.
- ۱۹) اعاده بکار جانبازان و آزادگان بازنشسته دارای شرایط مندرج در بندهای (چ) و (ز) ماده ۸۷ قانون برنامه ششم توسعه و اعاده بکار مشمولین ماده ۶۰ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران با رعایت مقررات مربوط انجام خواهد شد.
- ۲۰) اخذ تضامین معتبر و کافی از کارکنانی که ماشین‌آلات و اموال شهرداری در اختیار آن‌ها قرار داده می‌شود.
- ۲۱) شهرداری موظف است نسبت به محاسبه کسورات قانونی حقوق کارکنان و پیمانکار اعم از مالیات تکلیفی، مالیات بر ارزش‌افزوده و بیمه اقدام و مبالغ مزبور را به حساب سازمان‌های مربوطه واریز کند تا از ایجاد تعهد برای سال‌های آتی جلوگیری نموده و همچنین تمهیدات لازم برای پرداخت سایر تعهدات سنوات قبل در این خصوص را نیز فراهم نمایند.

فصل پنجم - سامانه بودجه شهرداری‌ها

۱) در راستای گسترش دولت الکترونیک و با توجه به تکلیف شهرداری‌ها طبق تبصره ذیل ماده ۶۷ قانون شهرداری مبنی بر ارسال یک نسخه از بودجه مصوب و عملکرد آن به وزارت کشور، تمامی شهرداری‌ها موظف‌اند بودجه مصوب و تفریح بودجه را تا موعد مقرر (تا پایان فروردین‌ماه برای بودجه مصوب و تا پایان مهرماه برای تفریح بودجه) در سامانه بودجه شهرداری‌های کشور به آدرس اینترنتی [https:// budget1.imo.org.ir](https://budget1.imo.org.ir) ثبت نمایند.

تبصره: با توجه به استخراج شاخص‌های توزیع اعتبارات ارزش‌افزوده از سامانه بودجه، در صورت عدم ثبت اطلاعات بودجه و عملکرد آن در موعد مقرر، هرگونه اعتراض نسبت به کاهش و یا عدم دریافت اعتبارات مذکور مقبول نخواهد بود.

۲) شهرداری‌ها موظف‌اند پس از ثبت بودجه در سامانه و تصویب شورای اسلامی شهر، نسخه کاغذی آن را (پرینت از سامانه) که به امضای معاونت توسعه منابع و سرمایه انسانی، مسئول امور مالی، شهردار و رئیس شورای اسلامی شهر رسیده را به فرمانداری و استانداری مربوطه ارسال نمایند.

تبصره: در صورت عدم تصویب بودجه در موعد مقرر (پایان بهمن‌ماه) توسط شورا، مراتب بایستی توسط شهرداری به استانداری اعلام تا تصمیم‌گیری گردد.

۳) مسئولیت صحت ورود اطلاعات ثبت‌شده در سامانه بودجه، طبق تکالیف مقرر در ماده ۲۶ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها، به عهده شهردار و مسئول امور مالی و یا معاونین برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی (معادل مطابق با چارت مصوب شهرداری) خواهد بود.

پیوست شماره (۱)
کدهای درآمدی سال ۱۴۰۳
(به همراه توضیحات و مستندات قانونی)

کد	شرح	نوع درآمد	حوزه مصرف	نوع مصرف	مستند قانونی
۱۰۰۰۰۰	درآمدها				
۱۱۰۰۰۰	درآمدهای ناشی از عوارض عمومی				
۱۱۰۱۰۰	عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده				
۱۱۰۱۰۱	عوارض بر کالا و خدمات (۹۰٪ بند الف ماده ۳۹)	عمومی		جاری/عمرانی	بند الف ماده ۳۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده (۹۰٪ سازمان مالیاتی)
۱۱۰۱۰۲	عوارض آلاینده‌گی	اختصاصی	حفظ و توسعه فضای سبز و بازیافت پسماند	جاری/عمرانی	ماده ۴۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۰۳	عوارض متمرکز (فرآورده های نفتی، سیگار و شماره گذاری)	عمومی		جاری/عمرانی	بند ب ماده ۳۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۰۴	عوارض سالانه کلیه وسائط نقلیه اعم از خودروهای سبک، سنگین و موتور سیکلت	عمومی		جاری/عمرانی	ماده ۲۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۰۵	عوارض بلیط (حمل و نقل، زمینی، دریایی)	عمومی		جاری/عمرانی	ماده ۳۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۰۶	عوارض متمرکز دوازده در هزار گمرکی	عمومی	کمک و ایجاد درآمدهای پایدار بر اساس مصوبه شماره ۱۳۴۴۲۹ هیات وزیران	جاری/عمرانی	ماده ۴۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۰۷	عوارض و جرائم سالانه آلاینده‌گی وسائط نقلیه	اختصاصی	کمک به توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی	عمرانی	ماده ۲۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۰۸	عوارض بر کالا و خدمات (۱۰٪ بند الف ماده ۳۹)	عمومی		جاری/عمرانی	بند الف ماده ۳۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده (۱۰٪ سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها)
۱۱۰۱۰۹	عوارض سالانه آلاینده‌گی وسائط نقلیه	اختصاصی	کاهش آلودگی هوا	جاری/عمرانی	بند ب ماده ۲۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده
۱۱۰۱۱۰	کمک از محل موضوع ماده ۵۸ قانون الحاق (۲)	عمومی		جاری/عمرانی	بر اساس مجوز صادره
۱۱۰۲۰۰	درآمدهای ناشی از توسعه شهر				
۱۱۰۲۰۱	عوارض زیربنا (مسکونی)	عمومی		جاری/عمرانی	مطابق با طرح تفصیلی
۱۱۰۲۰۲	عوارض زیربنا (غیرمسکونی اعم از تجاری، اداری، فرهنگی، ورزشی و نظائر آنها)	عمومی		جاری/عمرانی	مطابق با طرح تفصیلی
۱۱۰۲۰۳	تراکم تا حد مجاز طبق مصوبات مراجع تصویب کننده طرح های توسعه شهری و کمیسیون ماده ۵ (کاربری مسکونی)	عمومی		جاری/عمرانی	با مجوز کمیسیون ماده ۵ شورای عالی
۱۱۰۲۰۴	تراکم تا حد مجاز طبق مصوبات مراجع تصویب کننده طرح های توسعه شهری و کمیسیون ماده ۵ (غیرمسکونی اعم از تجاری، اداری، فرهنگی، ورزشی و نظائر آنها)	عمومی		جاری/عمرانی	با مجوز کمیسیون ماده ۵ شورای عالی
۱۱۰۲۰۵	عوارض بر بالکن و پیش آمدگی	عمومی		جاری/عمرانی	

جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض ارزش افزوده ناشی از اجرای طرح‌های توسعه شهری	۱۱۰۲۰۶
قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها	عمرانی	توسعه فضای سبز	اختصاصی	عوارض قطع درختان	۱۱۰۲۰۸
	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض صدور مجوز حصارکشی و دیوار کشی برای املاک فاقد مستحقات	۱۱۰۲۰۹
	جاری/عمرانی	توسعه ایمنی و تجهیز آتش نشانی	اختصاصی	عوارض آتش نشانی در هنگام صدور پروانه ساختمانی	۱۱۰۲۱۴
بند ب ماده ۳۶ قانون برنامه ششم توسعه کشور	عمرانی	توسعه زیر ساخت گردشگری	اختصاصی	عوارض چشمه‌های معدنی	۱۱۰۲۱۵
تبصره ۲ ماده ۲۹ قانون نوسازی	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد ناشی از اجرای تبصره ۲ ماده ۲۹ قانون نوسازی و عمران شهری	۱۱۰۲۱۷
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض تمدید پروانه ساختمانی	۱۱۰۲۱۸
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض تجدید پروانه ساختمانی	۱۱۰۲۱۹
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض مستحقات واقع در محوطه املاک (آلاچیق، پارکینگ مسقف و استخر)	۱۱۰۲۲۰
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض ارزش افزوده ناشی از تعیین کاربری عرصه در اجرای طرح‌های توسعه شهری	۱۱۰۲۲۱
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری عرصه در اجرای طرح‌های توسعه شهری	۱۱۰۲۲۲
				سایر	۱۱۰۲۹۰
				درآمدهای ناشی از حمل و نقل	۱۱۰۳۰۰
	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات ناشی از صدور و تمدید پروانه تاکسیرانی	۱۱۰۳۰۱
ماده ۳۲ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات ناشی از صدور و تمدید پروانه شرکت‌ها و ناوگان حمل و نقل بار	۱۱۰۳۰۳
ماده ۳۲ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات ناشی از صدور و تمدید پروانه شرکت‌ها و ناوگان حمل و نقل مسافر	۱۱۰۳۰۵
قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	عمرانی	احداث توقف گاه و پارکینگ در همان شهر	اختصاصی	عوارض ناشی از اجرای ماده ۱۵ رسیدگی به تخلفات رانندگی	۱۱۰۳۰۶
	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض صدور، تمدید و تعویض گواهینامه	۱۱۰۳۰۹
ماده ۹ قانون حمل و نقل ریلی	جاری/عمرانی	مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن	اختصاصی	عوارض ناشی از اجرای ماده ۹ قانون حمل و نقل ریلی (شهرهای بالای ۵۰۰ هزار نفر)	۱۱۰۳۱۱
قانون جامع آلودگی هوا	جاری/عمرانی	کاهش آلودگی هوا	اختصاصی	عوارض حاصل از اجرای طرح‌های ترافیکی	۱۱۰۳۱۲
قانون جامع آلودگی هوا	جاری/عمرانی	کاهش آلودگی هوا	اختصاصی	عوارض (LEZ)	۱۱۰۳۱۳
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض تردد شبانه وسایل نقلیه باری در محدوده کامیون ممنوع	۱۱۰۳۱۵
	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات (کرایه) جابجایی مسافر توسط اتوبوس و مینی بوس و سایر وسایل نقلیه و حمل و نقل ریلی درون شهری	۱۱۰۳۱۶
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات صدور مجوز تردد بارهای ترافیکی	۱۱۰۳۱۷

				سایر	۱۱۰۳۹۰
				درآمدهای ناشی از بهره برداری از فضای شهر	۱۱۰۴۰۰
ماده ۲ قانون نوسازی عمران شهری	حداقل ۹۰٪ عمرانی		عمومی	عوارض نوسازی	۱۱۰۴۰۱
در شهرهایی که نوسازی وصول نمی‌شود	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض سطح شهر	۱۱۰۴۰۲
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض صدور مجوز احداث و نصب تاسیسات شهری (دکل‌ها، تجهیزات و آنتن‌های مخابراتی، ترانسفورماتورها و نظائر آن‌ها)	۱۱۰۴۰۵
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض بر مشاغل	۱۱۰۴۰۶
جدول شماره یک عناوین قانونی عوارض	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض بر تابلوهای تبلیغات محیطی	۱۱۰۴۰۷
	جاری/عمرانی	خرید و تعمیر اموال عمومی خسارت دیده شهر	عمومی	وجوه دریافتی ناشی از خسارت وارده به اموال عمومی شهر	۱۱۰۴۰۸
دارای شرایط فنی و ایمنی و عدم ایجاد مزاحمت	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات بهره برداری از معابر و فضاهای عمومی شهری	۱۱۰۴۰۹
قانون بودجه هر ساله کشور	جاری/عمرانی	مطابق با قانون بودجه هر ساله کشور	عمومی	عوارض صدور، تمدید و تعویض گذرنامه	۱۱۰۴۱۰
				سایر	۱۱۰۴۹۰
				درآمدهای ناشی از قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	۱۱۰۵۰۰
ماده ۴ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	جاری/عمرانی		عمومی	۱۰ درصد صدور و تمدید گذرنامه و گواهینامه	۱۱۰۵۰۱
ماده ۶ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها (تبصره ۳ ماده ۱۵ قانون جرائم راهنمایی و رانندگی)	عمرانی	توسعه حمل و نقل عمومی	اختصاصی	استفاده از معابر شهری جهت توقف حاشیه ای (پارکومتر، کارت پارک)	۱۱۰۵۰۲
ماده ۶ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها (تبصره ۲)	عمرانی	توسعه حمل و نقل عمومی و زیرساخت های شهری	عمومی	درآمد حاصل از حمل و نقل بار خودرویی درون شهری	۱۱۰۵۰۳
ماده ۷ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	جاری/عمرانی	کمک به اجرای طرح های شهری با اولویت حمل و نقل	عمومی	ماده ۲۸۰ قانون مالیات های مستقیم (۱٪)	۱۱۰۵۰۴
ماده ۸ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	جاری/عمرانی		عمومی	عوارض نقل و انتقال قطعی املاک (۲٪) و انتقال حق واگذاری (۱٪)	۱۱۰۵۰۵
ماده ۱۰ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها	جاری/عمرانی		عمومی	جریمه تاخیر پرداخت عوارض و بهای خدمات (۲٪)	۱۱۰۵۰۶
ماده ۵ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی	جاری/عمرانی	استانداردسازی وسایل و تجهیزات ایمنی راه‌ها، خط کشی و نگهداری، تهیه و نصب و نگهداری علائم راهنمایی و رانندگی و تجهیزات ایمنی، احداث پل های عابر پیاده	اختصاصی	عوارض ناشی از اجرای ماده ۲۳ رسیدگی به تخلفات رانندگی	۱۱۰۵۰۷
				درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی شهرداری	۱۲۰۰۰۰
				درآمدهای اختصاصی	۱۲۰۱۰۰
	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات استفاده از مراکز رفاهی، تفریحی، فرهنگی، ورزشی، اجتماعی و خدماتی	۱۲۰۱۰۱

۱۳۰۱۰۵	درآمد حاصل از فروش گل و گیاه و سایر محصولات	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۰۸	بهاء خدمات آرامستان‌ها	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۰۹	بهای خدمات فضای سبز	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۱۰	بهای خدمات مدیریت پسماند	اختصاصی	مدیریت پسماند	جاری/عمرانی ماده (۸) قانون مدیریت پسماندها و ماده (۴) دستورالعمل نحوه تعیین بهای خدمات مدیریت پسماندهای عادی (شهري)
۱۳۰۱۱۱	وجوه دریافتی ناشی از خسارات وارده به اموال اختصاصی شهرداری	عمومی	خرید و تعمیر اموال اختصاصی خسارت دیده شهر	جاری/عمرانی
۱۳۰۱۱۲	درآمد سایر سازمانهای وابسته به شهرداری مطابق با اساسنامه مربوطه	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۹۰	سایر			
۱۳۰۰۰۰	بهاء خدمات و درآمدهای موسسات انتفاعی شهرداری			
۱۳۰۱۰۰	بهاء خدمات و درآمدهای موسسات انتفاعی شهرداری			
۱۳۰۱۰۱	بهاء خدمات صدور مجوز حفاری، لکه گیری و ترمیم معابر	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۰۲	بهای خدمات کارشناسی، فنی و آموزشی	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۰۳	بهای خدمات صدور معاینه فنی خودرو	اختصاصی	کاهش آلودگی هوا	جاری/عمرانی قانون جامع آلودگی هوا
۱۳۰۱۰۵	درآمد ناشی از خدمات بازرگانی	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۰۶	درآمد ناشی از خدمات پیمانکاری	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۰۷	بهای خدمات آماده سازی	عمومی		جاری/عمرانی تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها
۱۳۰۱۱۰	بهاء خدمات مهاجرین و اتباع خارجی	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۱۳	بهاء خدمات ورود ماشین آلات حمل و نقل به پایانه‌ها، میادین و بازارهای میوه و تره بار	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۱۴	بهاء خدمات ارائه و تصویب طرح ایمن سازی معابر در زمان عملیات کارگاهی	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۱۵	بهاء خدمات حمل و نگهداری تجهیزات عملیات ساختمانی	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۱۶	بهاء خدمات بهره‌برداری از معابر توسط شرکت‌های مسافربری اینترنتی	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۱۹۰	سایر			
۱۳۰۲۰۰	درآمد حاصل از تاسیسات شهرداری			
۱۳۰۲۰۳	درآمد حاصل از بازیافت زباله	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۲۰۴	درآمد حاصل از آگهی های تجاری و تبلیغات محیطی بر سازه های متعلق به شهرداری	عمومی		جاری/عمرانی
۱۳۰۲۹۰	سایر			

				درآمدهای حاصل از وجوه و اموال شهرداری	۱۴۰۰۰۰
				درآمد حاصل از اموال شهرداری	۱۴۰۱۰۰
	جاری/عمرانی		عمومی	مال الاجاره ساختمان‌ها و تاسیسات شهرداری	۱۴۰۱۰۱
	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات ماشین‌آلات و تجهیزات	۱۴۰۱۰۳
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از بازارهای روز و هفتگی	۱۴۰۱۰۴
	جاری/عمرانی		عمومی	بهاء خدمات استفاده از پارکینگ‌های عمومی	۱۴۰۱۰۵
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از سود سهام سازمان‌ها و شرکت‌ها	۱۴۰۱۰۶
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از واحدهای تولیدی	۱۴۰۱۰۸
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از فروش محصولات و خدمات کارخانجات شهرداری	۱۴۰۱۰۹
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از فروش محصولات کارخانه آسفالت	۱۴۰۱۱۰
				سایر	۱۴۰۱۹۰
				درآمد حاصل از وجوه شهرداری	۱۴۰۲۰۰
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از وجوه سپرده‌های شهرداری	۱۴۰۲۰۲
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد ناشی از حفظ قدرت خرید اسناد خزانه اسلامی	۱۴۰۲۰۳
	جاری/عمرانی		عمومی	درآمد حاصل از اجرای ماده ۵۹ قانون رفع موانع تولید	۱۴۰۲۰۴
	جاری/عمرانی		عمومی	سود نقدی حاصل از واگذاری سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس یا سایر شرکت‌ها	۱۴۰۲۰۵
				سایر	۱۴۰۲۹۰
				کمک‌های اعطائی دولت و سازمانهای دولتی	۱۵۰۰۰۰
				یارانه‌ها و کمک‌های اعطائی دولت و سازمانهای دولتی	۱۵۰۱۰۰
	جاری/عمرانی		عمومی	کمک بلاعوض دولت و سازمانها و موسسات دولتی	۱۵۰۱۰۱
	جاری/عمرانی		عمومی	کمک‌های دولت برای پروژه‌های مشخص	۱۵۰۱۰۴
	عمرانی	خرید قیر بمنظور تهیه آسفالت و مرمت معابر شهری	عمومی	کمک برای تامین قیر معابر شهری	۱۵۰۱۰۶
	جاری/عمرانی		عمومی	یارانه بلیط	۱۵۰۱۰۷
				سایر	۱۵۰۱۹۰
				اعانات، کمک‌های اهدائی و دارائی‌ها	۱۶۰۰۰۰
				اعانات، کمک‌های اهدائی	۱۶۰۱۰۰
			عمومی	خودیاری شهروندان و هدایای دریافتی	۱۶۰۱۰۱
			عمومی	سایر اعانات و کمک از اشخاص حقوقی	۱۶۰۱۰۲
			عمومی	کمک‌ها و اعانات دریافتی از موسسات عمومی غیردولتی	۱۶۰۱۰۳
				سایر	۱۶۰۱۹۰
				درآمدهای اتفاقی که به موجب قانون وصول می‌شود	۱۶۰۲۰۰
	جاری/عمرانی		عمومی	ضبط سپرده‌های مطالبه نشده	۱۶۰۲۰۱
	جاری/عمرانی		عمومی	ضبط سپرده‌های معاملات شهرداری	۱۶۰۲۰۲

۱۶۰۲۰۳	درآمد حاصل از اجرای ماده ۱۱۰ قانون شهرداریها	عمومی		جاری/عمرانی
۱۶۰۲۰۴	هزینه تاخیر و خسارت تأدیه چک	عمومی		جاری/عمرانی
۱۶۰۲۰۵	جرایم کمیسیون ماده ۱۰۰	عمومی		جاری/عمرانی
۱۶۰۲۰۶	درآمد ناشی از فروش اسناد منقسه	عمومی		جاری/عمرانی
۱۶۰۲۰۹	مازاد درآمد بر هزینه سال قبل	عمومی/اختصاصی	بر اساس کد درآمد وصولی	جاری/عمرانی
۱۶۰۲۱۰	درآمد ناشی از اجرای تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری	عمومی		جاری/عمرانی
۱۶۰۲۹۰	سایر			
۲۰۰۰۰۰	منابع حاصل از واگذاری دارایی سرمایه ای			
۲۱۰۰۰۰	ماده ۱۰۱ قانون شهرداری			
۲۱۰۱۰۰	درآمدهای نقدی ناشی از اجرای تبصره ۳ و ۴ ماده ۱۰۱ قانون شهرداری	عمومی		جاری/عمرانی
۲۱۰۲۰۰	درآمدهای غیرنقدی ناشی از اجرای ماده ۱۰۱ قانون شهرداری	عمومی	بر اساس قیمت کارشناسی روز	عمرانی
۲۲۰۰۰۰	فروش اموال غیر منقول			
۲۲۰۱۰۰	فروش اموال غیر منقول	عمومی		عمرانی
۲۳۰۰۰۰	فروش اموال منقول و اسقاط			
۲۳۰۱۰۰	فروش اموال منقول و اسقاط	عمومی		عمرانی
۲۴۰۰۰۰	فروش سرقفلی			
۲۴۰۱۰۰	فروش سرقفلی	عمومی		عمرانی
۲۵۰۰۰۰	فروش حقوق انتفاعی			
۲۵۰۱۰۰	فروش حقوق انتفاعی	عمومی		عمرانی
۲۹۰۰۰۰	سایر			
۲۹۰۱۰۰	منابع نقدی حاصل از فروش سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس و سایر شرکت ها	عمومی		عمرانی
۲۹۰۹۰۰	سایر			
۳۰۰۰۰۰	منابع حاصل از واگذاری دارایی مالی			
۳۱۰۰۰۰	وام های دریافتی			
۳۱۰۱۰۰	وام دریافتی از وزارت کشور	عمومی		عمرانی
۳۱۰۲۰۰	تسهیلات دریافتی از بانکها و موسسات مالی و اعتباری	عمومی		عمرانی
۳۱۰۳۰۰	تسهیلات خارجی	عمومی		عمرانی
۳۱۰۴۰۰	وام دریافتی از محل ماده ۷ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها	عمومی	ماده ۷ قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری	عمرانی
۳۲۰۰۰۰	انواع اوراق و اسناد			
۳۲۰۱۰۰	اوراق مشارکت	عمومی		عمرانی
۳۲۰۲۰۰	انواع صکوک	عمومی		عمرانی
۳۲۰۳۰۰	منابع حاصل از فروش سهام مؤسسات و شرکت های وابسته و تابعه شهرداری	عمومی		عمرانی

بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۳ شهرداری‌های کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

				سایر منابع	۳۳۰۰۰۰
				سایر منابع	۳۳۰۹۰۰
				جمع	

**پیوست شماره (۲)
احکام مرتبط بودجه
سال ۱۴۰۳
شهرداری .....**

به شهرداری اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات در سال مالی ۱۴۰۳ نسبت به اجرای موارد ذیل اقدام نماید:

- ۱- به استناد تبصره بند ۱۴ ماده ۸۰ قانون شوراها و ماده ۳۵ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها ، سقف اجازه انجام معاملات سال ۱۴۰۳ تا مبلغ ..... ریال به شهردار واگذار می‌شود.
- ۲- شهردار می‌تواند اختیارات ذیل این بند را با مسئولیت خود به شهرداران مناطق، نواحی و روسای سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته واگذار نماید.
- ۳- شهرداری می‌تواند در اجرای ماده ۳۹ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها، نسبت به جابجایی از حسابی به حساب دیگر یا از حساب شهرداری به سازمان‌ها و بالعکس تا سقف ..... اقدام نماید.
- ۴- در اجرای ماده ۱۵ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها به شهرداری اجازه داده می‌شود پروژه‌های عمرانی را تا سقف ..... به صورت امانی اجرا نماید.

احکام فوق در جلسه شماره ..... به همراه لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ شهرداری مورد بررسی و تصویب قرار گرفت.

امضاء رییس شورا

امضاء شهردار

پیوست شماره (۳)
برخی احکام و تکالیف قانونی شهرداری‌ها

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
۱	ماده (۷) قانون هوای پاک	شهرداری‌ها، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط موظفند نحوه تردد وسایل نقلیه موتوری و سامانه (سیستم) حمل و نقل شهری را به‌صورتی طراحی و ساماندهی کنند که ضمن کاهش آلودگی هوا جوابگوی سفرهای روزانه شهری باشد.
۲	ماده (۹) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت	مدیریت حمل و نقل بار و مسافر در محدوده شهر و حومه آن به عهده شهرداری است.
۳	ماد (۳۳) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی	شهرداری‌ها موظفند نسبت به ساماندهی معابر و تسهیل عبور و مرور عابران پیاده و دوچرخه‌سواران در شهرهای کشور اقدام نمایند.
۴	ماده (۷) قانون هوای پاک و جزء (۲) بند (الف) ماده (۱۰۸) قانون برنامه ششم توسعه	کلیه معابر اصلی، میداين و بزرگراهها در مراکز استان‌ها و کلان‌شهرها و همچنین جاده‌های اصلی و آزادراهها با نصب، نگهداری و به‌روزرسانی سامانه‌های کنترلی و مراقبتی هوشمند توسط شهرداری‌ها و وزارت راه و شهرسازی تحت پوشش قرار گرفته و این سامانه‌ها و دسترسی لازم آن در اختیار نیروی انتظامی قرار گیرد.
۵	ماده (۲) قانون جامع حمایت از حقوق معلولان	کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی، تولید و احداث ساختمانها و اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل نمایند که امکان دسترسی و بهره‌مندی از آنها برای معلولان همچون افراد عادی فراهم گردد.
۶	ماده (۲۲) قانون هوای پاک و آیین نامه اجرایی آن	حداکثر تا ده سال پس از ابلاغ این قانون، شهرداری‌های شهرهای بالای پنجاه هزار نفر جمعیت موظفند با همکاری وزارت نیرو و ادارات منابع طبیعی شهرستان، سرانه فضای سبز خود را حداقل به پانزده مترمربع برسانند.
۷	ماده (۲۷) قانون هوای پاک و تبصره (۲) ذیل آن	وزارتخانه‌های جهادکشاورزی (سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری)، راه و شهرسازی و کشور از محل اعتبارات مندرج در ردیفهای بودجه‌ای و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل منابع مالی در اختیار اعم از عوارض و وجوه عمومی طی پنج‌سال که به تأیید سازمان می‌رسد، مکلفند حریم سبز بزرگراهها و کمربند سبز شهرها و روستاهای

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		تحت تأثیر رخدادهای گرد و غبار را با روش آبیاری مدرن و با اولویت استفاده از پسابهای شهری و روستایی، ایجاد نمایند.
		تبصره (۲): وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) مکلف است حداقل بیست درصد (۲۰٪) از منابع در اختیار خود را به توسعه کمربند سبز موضوع این ماده اختصاص دهد و به شهرداری ها و دهیاری ها پرداخت نماید.
۸	ماده (۷) قانون مدیریت پسماند	مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری ها و دهیاری ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری ها و دهیاری ها به عهده بخشداری ها می باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه به عهده تولیدکننده خواهد بود. در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداریها، دهیاریها و بخشداریها خواهد بود.
۹	تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون هوای پاک	دولت و شهرداری ها موظفند ظرف مدت سه سال پس از ابلاغ این قانون برای شهرهای مختلف زمینه های تبدیل این پسماندها به انرژی یا کود را با کمک بخش خصوصی فراهم کنند.
۱۰	بند (الف) ماده (۵۹) قانون برنامه توسعه ششم	وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری ها مکلفند در طول برنامه نسبت به احیاء، بهسازی، نوسازی و مقاوم سازی و بازآفرینی سالانه حداقل دوپست و هفتاد محله در قالب مطالعات مصوب ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار بر حسب گونه های مختلف (شامل ناکارآمد- تاریخی- سکونتگاههای غیررسمی و حاشیه ای) و ارتقای دسترسی به خدمات و بهبود زیرساختها با رویکرد محله محور در چهارچوب قوانین و مقررات ذی ربط اقدام نمایند.
۱۱	ماده (۱۴) قانون حمایت از مرمت و احیای بافت های تاریخی - فرهنگی	شهرداری ها و شورای اسلامی شهرهای دارای بافت تاریخی - فرهنگی مصوب، مکلفند در تخصیص بودجه عمرانی سالانه شهر، بافت های مذکور را در اولویت قرار دهند.
۱۲	بند (ث) ماده (۴۶) قانون برنامه ششم توسعه و ماده (۷) قانون هوای پاک	دستگاههای اجرائی نظیر شهرداری ها، محاکم دادگستری، نیروی انتظامی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعملها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت های نرم افزاری خود را به گونه ای آماده نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه و جریمه های آنها، جریمه ها و عوارض شهرداری و نیز اعتراضات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم افزار و بدون حضور نیروی انسانی همزمان

ردیف	عنوان قانون	متن قانون
		با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه میسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداخت ها و دریافت ها از طریق الکترونیکی انجام شود.
۱۳	ماده (۱۴) قانون جهش تولید مسکن	هزینه صدور و تمدید پروانه ساختمانی، گواهی پایان کار ساختمان کلیه برنامه های حمایتی وزارت راه و شهرسازی با سی درصد تخفیف، محاسبه و دریافت می شود.
۱۴	ماده (۵) قانونت حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	ماده ۵ - به منظور تحقق بند «چ» ماده (۱۰۲) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دستگاههای اجرایی مکلفند برای تأمین و ارتقای کیفیت مسکن، پایان کار و عوارض ساخت و ساز، کلیه هزینه های تخصیص شبکه، انشعابات و هزینه های خدمات نظام مهندسی را به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) برای خانواده های دارای سه فرزند زیر بیست سال و به میزان هفتاد درصد (۷۰٪) برای خانواده های دارای حداقل چهار فرزند زیر بیست سال برای یک مرتبه و هزینه پروانه و عوارض ساختمانی را به میزان ده درصد (۱۰٪) برای خانواده های دارای حداقل سه فرزند زیر بیست سال تخفیف دهند. دولت مکلف است صددرصد (۱۰۰٪) تخفیف های مربوط به پروانه ساختمانی را از محل منابع عمومی در بودجه های سنواتی پیش بینی نماید.
۱۵	بند (ب) ماده (۲۵) قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	ماده ۲۵ - سازمان ثبت احوال کشور مکلف است نسبت به ایجاد سامانه برخط برای معرفی و صدور شناسه ویژه برای مادران دارای سه فرزند یا بیشتر اقدام نماید. مدت اعتبار این شناسه ده سال است و در صورت تولد فرزندان بعدی به مدت پنج سال تمدید خواهد شد. دستگاههای ذی ربط موظفند اقدامات ذیل را برای دارندگان کارت مزبور به همراه اعضای خانواده انجام دهند: ب - نیم بها بودن خدمات حمل و نقل عمومی شهری و تعرفه های فرهنگی، ورزشی و تفریحی شهرداری ها و دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری.